

TOROS ÜNİVERSİTESİ
DİL ARAŞTIRMALARI UYGULAMA VE ARAŞTIRMA MERKEZİ
(TÜDAM)

2021 YILI BİRİM İÇ DEĞERLENDİRME RAPORU (BİDR)

Ocak, 2022

BİRİM İÇ DEĞERLENDİRME RAPORU

ÖZET

Toros Üniversitesi bünyesindeki faaliyetlerini yürütmekte olan Dil Araştırmaları Uygulama ve Araştırma Merkezi'ne (TÜDAM) ait 2021 Yılı Birim İç Değerlendirme Raporu (BİDR), Merkezin, 2021 dönemi faaliyetleri üzerinde yapılan değerlendirme sonucunda elde edilen bulgular ışığında hazırlanmıştır.

TÜDAM Birim İç Değerlendirme Raporu'nun (BİDR) hazırlanması TÜDAM Kalite Güvence Sistemi Birimi tarafından yapılmakta ve paydaşlardan görüş alınarak değerlendirilmektedir.

Birim iç değerlendirme raporu sonucunda, genel olarak TÜDAM'ın kalite güvence sisteminin oluşturulması, bilimsel etkinlikler düzenlenmesi, eğitim-öğretim faaliyetleri düzenlenmesi, araştırma-geliştirme faaliyetleri yürütülmesi ve toplumsal katkı sunulması süreçlerini kapsayan gerekli teknik donanım ve altyapıya sahip olduğu değerlendirilmiştir. Bu bağlamda, ileri dönem faaliyetlerini sürdürmek ve hem akademik personel ve öğrencilerde hem de kurum dışında Türkçeye ilgi duyan araştırmacılar arasında farkındalık oluşturulmasına yönelik çeşitli mekanizmaların geliştirildiği, Stratejik Plan kapsamındaki faaliyetlerin uygulama boyutunun planlanan şekilde devam ettiği görülmüştür. Bununla birlikte, projeler geliştirilmesine yönelik Ar-Ge faaliyetlerinde ve yürütülmekte olan faaliyetlerin daha geniş ölçekte yürütülmesi aşamasında Toplumsal Katkı düzeylerindeki faaliyetlerinde iyileştirmeye açık yönlerinin olduğu belirlenmiştir. BİDR'de ortaya çıkan iyileştirmeye açık yönlerin TÜDAM'ın gelişimine katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

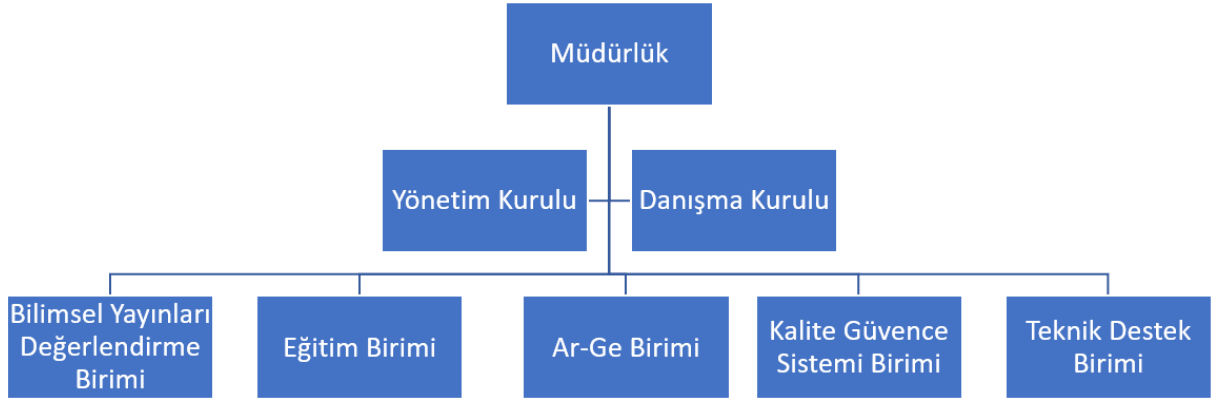
MERKEZ HAKKINDA BİLGİLER

1. Tarihsel Gelişimi

Toros Üniversitesi Dil Araştırmaları Uygulama ve Araştırma Merkezi (TÜDAM); merkez yönetmeliğinin 14 Haziran 2020 tarih ve 31155 sayılı Resmî Gazete'de yayınlanmasıyla Toros Üniversitesi Rektörlüğü altında faaliyet gösteren bir uygulama ve araştırma merkezi olarak resmi statü kazanmıştır.

2021 yılı Haziran ayı itibariyle oluşturulan merkez stratejik planı doğrultusunda belirlenen amaç ve hedefleriyle merkez faaliyetleri sistematik bir yapıya kavuşmuş olup, yürütülen tüm faaliyetler hazırlanan stratejik plana uygun olarak sürdürülmektedir.

Merkezin idari yapılanması 14 Haziran 2020 tarih ve 31155 sayılı Resmî Gazete'de yayınlanan yönetmeliğin 7'nci maddesinde belirtilmiştir. Yönetmeliğin ilgili maddesi uyarınca Müdür, Yönetim Kurulu ve Danışma Kurulundan oluşmaktadır. Merkezin amaç ve faaliyetlerinin etkin ve verimli bir şekilde yürütülmesi amacıyla aşağıdaki şemada gösterilen idari yapılanma benimsenmiştir. Müdür, Yönetim ve Danışma Kurulu görevleri yayınlanan merkez yönetmeliğinde tanımlanmıştır. Yönetmelikte yer almayan ve faaliyetlerin etkin işleyişini sağlayacağı düşünülen tüm birimlerin görevleri aşağıda özetlenmiştir.

Şekil 1. TÜDAM İdari Yapılanma

Bilimsel Yayınları Değerlendirme Birimi: Merkez yönetmeliğinin 5'inci maddesinde belirtilen araştırma merkezinin çalışmalarının sonuçlarını farklı kitap dizileri halinde yayınlama ve dilbilim alanında yapılan çalışmaları bir araya getirmek amacıyla TÜDAM bünyesinde yayınlanması planlanan tüm basılı ve elektronik kaynakların yayınlanması konusunda planlama yapmak, basıma uygun bulunan çalışmaları yönetim kuruluna sunmak bilimsel yayınları değerlendirme biriminin faaliyetleri olarak kısaca özetlenebilir.

Eğitim Birimi: Dilbilim ve alt alanlarının kullandığı araçlarını öğrenmek isteyenlere öğretim programları hazırlamak ve uygulamak, ulusal ve uluslararası işbirliği anlaşmaları çerçevesinde, yurt içi ve yurt dışındaki üniversiteler ve ilgili kamu kurum ve kuruluşları ile derlem çalışmaları konusunda ortak çalışmalar yaparak eğitim-öğretim, araştırma, uygulama ve yayın faaliyetlerinde bulunmak, merkezin amacı doğrultusunda araştırma ve uygulamaları teşvik etmek; seminer, kurs ve benzeri etkinlikler düzenlemek; talep halinde kamu kurumları veya özel kuruluşların personeline yazışma ve konuşma eksiklerini tamamlayıcı kurslar düzenlemek, gerektiğinde bu amaçla Üniversitenin Sürekli Eğitim Uygulama ve Araştırma Merkezi ile de işbirliği yapmak ve bunları ilgili mevzuat çerçevesinde sertifika ile belgelemek eğitim biriminin görevleridir.

Ar-Ge Birimi: Derlem kurma, derlem araçları geliştirme, Türkçe öğelerin derlemde işaretlenmesine ilişkin araştırmalar yapma, merkezin amacı doğrultusunda araştırma ve uygulamaları gerçekleştirme, Toros Üniversitesi Bilimsel Araştırma Projeleri (BAP) Ve Bilimsel Faaliyetleri Destekleme Koordinasyon Birimi ve Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu (TÜBİTAK) başta olmak üzere yerel kaynaklar ve uluslararası kamu ve özel kuruluşlarla ortak araştırma ve geliştirme faaliyetlerinin yürütülmesine ilişkin araştırma geliştirme faaliyeti önerileri hazırlamak ve yönetim kuruluna sunmak bu birimin görevleridir.

Kalite Güvence Sistemi Birimi: Birimin görevleri TÜDAM bünyesinde yürütülen faaliyetlerin planlanması, uygulaması, kontrol ve önlemlerin alınmasına yönelik faaliyetlerin güvence altına alınmasına yönelik eğitim-öğretim, Ar-Ge ve Toplumsal katkı faaliyetleri kapsamında yeni planlamalar yapmak, faaliyetler sonucu elde edilen bulguları sistematik olarak izlemek ve paydaşları ile birlikte değerlendirerek

önlemler almaktır.

Teknik Destek Birimi: Birimin amacı, TÜDAM bünyesinde yürütülen tüm faaliyetlerin yürütülmesinde kullanılan dijital veya teknik araç-gereçlerin etkin bir şekilde yürütülmesinde her türlü önlemi almak, idari yapılanma içerisindeki tüm birimler ile etkileşimli olarak ortaya çıkabilecek sorunlara çözümler sunmak, geribildirimler konusunda her türlü teknik altyapının oluşturulması, raporlandırılması bu birimin görevleri olarak özetlenebilir.

2. Misyonu, Vizyonu, Değerleri ve Hedefleri

Toros Üniversitesi Dil Araştırmaları Uygulama ve Araştırma Merkezi'nin misyonu *dünyanın en eski ve köklü yazı dillerinden biri olan Türkçenin farklı alanlardaki görünümünü araştırmak ve tanımlamak amacıyla araştırmalar ve uygulamalar yapmak; araştırmacı ve çözümleyici bakış açısıyla devinimsel ve sürekli gelişen teknolojik faaliyetlere uygun olarak Türkçenin gerçek dil verisine dayanan yapı, biçim, işlev ve anlam örüntüleri saptama ve dil verisinin sunduğu görünümüleri betimlemek; elde edilen bilgi ve bulgularla üreterek, paylaşarak ve uygulamalar yaparak Türkçenin tanıtımına katkı sunan bir merkez olmak* biçiminde tanımlanmıştır.

Türkçenin farklı alanlardaki görünümünü büyük veri üzerinden araştırmak ve tanımlamak amacıyla araştırmalar ve uygulamalar yapmayı, alanlar arası etkileşimi artırmayı esas alan TÜDAM'ın vizyonu bilimsel ve teknolojik gelişmeler ışığında özgün araştırmalar yapılmasını, ulusal ve uluslararası araştırma kaynaklarına erişmek ve üst düzey bilimsel araştırma projeleri geliştirmek, işbirlikli organizasyonlar düzenleyerek yurtiçi ve yurtdışında öncü, saygın, lider bir araştırma merkezi olmak ise TÜDAM'ın vizyonudur.

TÜDAM yönetmeliğinin 5'inci maddesinde Merkezin amaçları aşağıdaki şekilde belirtilmiştir. Bunlar,

- Türkçenin farklı alanlardaki görünümünü araştırmak ve tanımlamak amacıyla araştırmalar ve uygulamalar yapmak,
- Alanlar arası etkileşimi artırmak,
- Farklı amaçlara hizmet edebilecek dil veri setleri ve derlemeleri kurmak,
- Dilbilim yöntemi ve araçlarını kullanarak Türkçenin gerçek dil verisine dayanan yapı, biçim, işlev ve anlam örüntüleri saptamak,
- Dil verisinin sunduğu görünümüleri betimlemek,
- Daha ileri dilbilim çözümlenmeleri için temel veri setlerini oluşturmak,
- Dilbilim ve derlem dilbilim alanını ve yöntemlerini öğretmek amacıyla eğitim programları düzenlemek,
- Veri ve derlem çalışmalarını ulusal ve uluslararası düzeylerde diğer araştırmacılara ulaştırmak amacıyla süreli yayın yapmak,
- Araştırma merkezinin çalışmalarının sonuçlarını farklı kitap dizileri halinde yayınlamak, dilbilim alanında yapılan çalışmalarını bir araya getirmek amacıyla ulusal ve uluslararası bilimsel toplantılar düzenlemek,
- Derlem çalışmaları geliştirmek amacıyla ulusal ve uluslararası iş birlikleri yapmak ve bu amaçla ortak projeler geliştirmek,
- Araştırmacı değişimi programları geliştirmek olarak tanımlanmıştır.

A. KALİTE GÜVENCESİ SİSTEMİ

A.1 Misyon ve Stratejik Amaçlar

2021-2026 TUDAM stratejik planının oluşturma süreci; stratejik plan oluşturma çalışmalarıyla 2021 yılı Mayıs ayında başlamıştır. Bu amaçla merkezimizin yönetim kurulu üyelerinden oluşan “Stratejik Plan Hazırlama Komisyonu” tarafından taslak bir çalışma hazırlanmış ve paydaşların görüşü alındıktan sonra ve “merkezin danışma kurulu tarafından onaylandıktan” sonra tüm paydaşlara TUDAM’ın web sayfasında duyurulmuştur. TUDAM, stratejik yönetiminin bir parçası olarak kalite güvencesi politikaları ve bu politikaları hayata geçirmek üzere stratejilerini belirlemiş ve tüm paydaşlarla web sayfası aracılığıyla paylaşmıştır.

Bu bağlamda; TUDAM’ın misyon, vizyon, hedef ve politikaları düzenlenerek ve kalite güvence politikalarının stratejik yönetim sistemindeki önemi öncelenerek, bilimsel etkinlikler düzenlenmesi, bilimsel yayın üretilmesi, araştırma-geliştirme faaliyetleri yürütülmesi ve toplumsal katkı alanlarına odaklanılmıştır. 2021-2026 Dönemi Stratejik Planındaki amaçları yerine getirmek için belirlenen hedefler ve bu hedeflere ulaşılması noktasında yukarıda anılan adımlar anahtar performans göstergeleri olarak saptanmıştır. 2021-2026 stratejik planımızda yer alan 4 temel amacı gerçekleştirmek üzere 13 hedef ve bu hedefleri izlemek üzere 13 performans göstergesi bulunmaktadır. İlgili hedefleri gerçekleştirmek adına gerçekleştirilmesi planlanan etkinlik sayısı ise 90’dır. Bu göstergelere göre izleme ve iyileştirme yapmak üzere TUDAM bünyesindeki birimlerin sorumlulukları belirlenmiştir. Stratejik Planda yer alan stratejik amaçlar ve hedef Kartları detaylı olarak açıklanmıştır.

KANITLAR

- [2021-2026 Stratejik planında yer alan stratejik hedefler ve performans göstergeleri](#)

A.2 Kalite Güvence Sistemi

Kalite güvence sistemi başlığı altında TUDAM’ın kalite politikasının, danışma kurulu ve işleyiş şekli ve kalite güvence sistemi biriminin merkez içindeki yerine değinilecektir.

Stratejik planda TUDAM tarafından belirlenen ilk amaç “Kalite Güvence Sistemi oluşturmak” bu bağlamda belirlenen ilk hedef ise “Her yıl TUDAM Birim İç Değerlendirme Raporunun (BİDR) hazırlanması ve Geribildirim Raporunun düzenlenmesi”dir. Bu hedefle bağlantılı olarak belirlenmiş performans göstergesi ise “birim iç değerlendirme raporunun ve geri bildirim raporunun hazırlanmasıdır”. Kalite kültürünün TUDAM içerisinde benimsenmesi amacı ile birim temsilcileri belirlenmiştir. Hazırlanan birim iç değerlendirme raporu da “kalite güvence sistemi birimi” tarafından oluşturulmaktadır.

TÜDAM'ın misyonu ve vizyonu çerçevesinde hazırlanan 2021-2026 Stratejik Planının hazırlanması ve paydaşlarına duyurulması ile tüm faaliyetlerini izlemesi, değerlendirmesi ve önlemler alarak iyileştirme çalışmaları yaparak güvence altına almaya çalışmak kalite politikamızın temel odağını oluşturmuştur. Bu bağlamda yürütülen faaliyetleri izlemek, değerlendirmek ve iyileştirmeler yapmak üzere kalite güvence mekanizmamız bulunmaktadır. Bu mekanizma, Birim iç değerlendirme raporumuzdur.

Yukarıda anılan mekanizmanın işlevselliğini belirlemek, uygulamak ve yeni mekanizmalar oluşturmak üzere TÜDAM Kalite Güvence Sistemi (KGS) Birimi oluşturulmuştur. Birimin görevleri TÜDAM bünyesinde yürütülen faaliyetlerin planlanması, uygulanması, kontrol ve önlemlerin alınmasına yönelik faaliyetleri güvence altına almaya yönelik faaliyetlerdir. Bu bağlamda, bilimsel etkinlikler düzenlenmesi, bilimsel yayın üretilmesi, araştırma-geliştirme faaliyetleri yürütülmesi ve toplumsal katkı sağlama konusunda yeni mekanizmalar geliştirmek, faaliyetler sonucu elde edilen bulguları sistematik olarak stratejik plan kapsamında izlemek ve paydaşları ile değerlendirerek önlemler almak, her yıl merkezin Birim iç değerlendirme Raporunu (BiDR) hazırlamak olarak özetlenebilir.

B. FAALİYET ALANLARI

TÜDAM'ın merkez yönetmeliğinde belirtilen amaçları şunlardır:

- Türkçenin farklı alanlardaki görünümünü araştırmak ve tanımlamak amacıyla araştırmalar ve uygulamalar yapmak,
- Alanlar arası etkileşimi artırmak,
- Farklı amaçlara hizmet edebilecek dil veri setleri ve derlemleri kurmak,
- Dilbilim yöntemi ve araçlarını kullanarak Türkçenin gerçek dil verisine dayanan yapı, biçim, işlev ve anlam örüntüleri saptamak,
- Dil verisinin sunduğu görünümü betimlemek,
- Daha ileri dilbilim çözümlenmeleri için temel veri setlerini oluşturmak,
- Dilbilim ve derlem dilbilim alanını ve yöntemlerini öğretmek amacıyla eğitim programları düzenlemek,
- Veri ve derlem çalışmalarını ulusal ve uluslararası düzeylerde diğer araştırmacılara ulaştırmak amacıyla süreli yayın yapmak,
- Araştırma merkezinin çalışmalarının sonuçlarını farklı kitap dizileri halinde yayınlamak, dilbilim alanında yapılan çalışmaları bir araya getirmek amacıyla ulusal ve uluslararası bilimsel toplantılar düzenlemek,
- Derlem çalışmaları geliştirmek amacıyla ulusal ve uluslararası iş birlikleri yapmak ve bu amaçla ortak projeler geliştirmek,
- Araştırmacı değişimi programları geliştirmek olarak tanımlanmıştır.

Bu amaçlar ve faaliyet alanları doğrultusunda merkezin faaliyet alanlarında yapılan çalışmalar, planlamalar ve iyileştirme yönünde yapılan çalışmalar aşağıdaki gibi oluşmuştur.

B.1 Eğitim-Öğretim faaliyetleri düzenlemek

Merkezimizin stratejik planında yer alan ve temel amaçlarımızın ilkinin oluşturduğu "Eğitim-Öğretim Faaliyetleri düzenleme" amacına ilişkin olarak 3 temel hedefimiz bulunmaktadır. Bu hedefler,

- Dilbilim ve derlem dilbilim alanını ve yöntemlerini öğretmek amacıyla temel düzey eğitimler düzenlemek,
- Derlem dilbilim yöntemini tanıtan ve bu yöntemle yapılacak çalışmalar için danışmanlık niteliğinde ileri düzey eğitimler düzenlemek,
- Toros Üniversitesi öğrencilerine çevrimiçi ya da yüz yüze derlem dilbilim yöntemini tanıtan, elektronik dil verisi kaynakları ve kullanımına ilişkin bir eğitim semineri verilmesidir.

Bu hedefleri gerçekleştirebilmek adına stratejik planımızda yer alan toplam faaliyet sayısı ise 2022 yılından başlayacak biçimde 21'dir.

B.1.1 Dilbilim ve derlem dilbilim alanını ve yöntemlerini öğretmek amacıyla temel düzey eğitimler düzenlemek

Merkezimizin stratejik planında yer alan ve temel amaçlarımızın ilkinin oluşturduğu "eğitim-öğretim faaliyetleri düzenlemek" amacı doğrultusunda ilk hedefimiz "Dilbilim ve derlem dilbilim alanını ve yöntemlerini öğretmek amacıyla temel düzey eğitimler düzenlemek"tir. Bu hedefe ilişkin merkezimizin faaliyetlerine oldukça

yakın zaman diliminde başlamasına bağlı olarak 2021 yılı için hedef olarak belirlenen herhangi bir faaliyetimiz bulunmamaktadır.

2022 yılı itibariyle başlayacak ve her takvim yılında en az 1 kere düzenlenmesi planlanan ve TUDAM Eğitim Birimi tarafından organize edilecek eğitimler “eğitimi verecek öğretmenlerin belirlenmesi ve eğitim malzemelerinin bir araya getirilmesi, dilbilim ve derlem dilbilim ile ilgili tanıtım broşürlerinin hazırlanması, merkez web sayfası ve sosyal medya platformları aracılığıyla duyuruların gerçekleştirilmesi, eğitim duyurularının ilgililerle paylaşılması” gibi eylemlerle yürütülecektir.

Bu bağlamda, ilgili hedef ile ilişkili olarak PUKÖ döngüsü henüz tamamlanmıştır. 2022 yılı itibariyle başlayacak ilgili faaliyetler titizlikle planlanacak ve döngü sürekli olarak yinlenecektir. Stratejik planımızda yer alan ve 2021-2026 yılları arasında gerçekleştirilmesi hedeflenen toplam 8 faaliyet içerisinde 2022 ve 2023 yılları için 1 faaliyet düzenlenmesi, 2024, 2025 ve 2026 yıllarında ise faaliyet sayısının her takvim yılında 2’ye çıkarılması hedeflenmektedir.

Olgunluk Düzeyi: Merkezimiz tarafından belirlenen amacı gerçekleştirecek uygulama 2021 yılı için bulunmamakla birlikte ilerleyen dönemler için planlamalarımız bulunmaktadır.

B.1.2 Derlem dilbilim yöntemini tanıtan ve bu yöntemle yapılacak çalışmalar için danışmanlık niteliğinde ileri düzey eğitimler düzenlemek

Merkezimizin stratejik planında yer alan ve temel amaçlarımızın ilkinin oluşturan “eğitim-öğretim faaliyetleri düzenlemek” amacı doğrultusunda ikinci hedefimiz “Derlem dilbilim yöntemini tanıtan ve bu yöntemle yapılacak çalışmalar için danışmanlık niteliğinde ileri düzey eğitimler düzenlemek”tir. Bu hedefe ilişkin merkezimizin faaliyetlerine oldukça yakın zaman diliminde başlamasına bağlı olarak 2021 yılı için hedef olarak belirlenen herhangi bir faaliyetimiz bulunmamaktadır.

2022 yılı itibariyle başlayacak ve her takvim yılında en az 1 kez düzenlenmesi planlanan ve TUDAM Eğitim Birimi tarafından organize edilecek eğitimler eğitimi verecek öğretmenlerin belirlenmesi ve eğitim malzemelerinin bir araya getirilmesi, dilbilim ve derlem dilbilim ile ilgili tanıtım broşürlerinin hazırlanması, merkez web sayfası ve sosyal medya platformları aracılığıyla duyuruların gerçekleştirilmesi, eğitim duyurularının ilgililerle paylaşılması gibi eylemlerle yürütülecektir.

Bu bağlamda, ilgili hedef ile ilişkili olarak PUKÖ döngüsü henüz tamamlanmıştır. 2022 yılı itibariyle başlayacak ilgili faaliyetler titizlikle planlanacak ve döngü sürekli olarak yinlenecektir. Stratejik planımızda yer alan ve 2021-2026 yılları arasında gerçekleştirilmesi hedeflenen toplam 8 faaliyet içerisinde 2022 ve 2023 yılları için 1 faaliyet gerçekleştirilmesi, 2024, 2025 ve 2026 yıllarında ise faaliyet sayısının her takvim yılında 2’ye çıkarılması hedeflenmektedir.

Merkezimiz tarafından belirlenen amacı gerçekleştirecek uygulama 2021 yılı için bulunmamakla birlikte ilerleyen dönemler için planlama bulunmaktadır.

Olgunluk Düzeyi: Merkezimiz tarafından belirlenen amacı gerçekleştirecek uygulama 2021 yılı için bulunmamakla birlikte ilerleyen dönemler için planlamalarımız bulunmaktadır.

B.1.3 Toros Üniversitesi öğrencilerine çevrimiçi ya da yüz yüze derlem dilbilim yöntemini tanıtan, elektronik dil verisi kaynakları ve kullanımına ilişkin bir eğitim semineri verilmesi

Merkezimizin stratejik planında yer alan ve temel amaçlarımızın ilkinin oluşturduğu “eğitim-öğretim faaliyetleri düzenlemek” amacı doğrultusunda üçüncü hedefimiz “Toros Üniversitesi öğrencilerine çevrimiçi ya da yüz yüze derlem dilbilim yöntemini tanıtan, elektronik dil verisi kaynakları ve kullanımına ilişkin bir eğitim semineri verilmesi”dir. Bu hedefe ilişkin merkezimizin faaliyetlerine oldukça yakın zaman diliminde başlamasına bağlı olarak 2021 yılı için hedef olarak belirlenen herhangi bir faaliyetimiz bulunmamaktadır.

2022 yılı itibariyle başlayacak ve her takvim yılında 1 kez düzenlenmesi planlanan ve TUDAM Eğitim Birimi tarafından organize edilecek eğitimler dilbilim ve derlem dilbilim ile ilgili merkez web sayfası ve sosyal medya platformları aracılığıyla duyuruların gerçekleştirilmesi, eğitim duyurularının öğrencilerle paylaşılması gibi eylemlerle yürütülecektir.

Bu bağlamda, ilgili hedef ile ilişkili olarak PUKÖ döngüsü henüz tamamlanmıştır. 2022 yılı itibariyle başlayacak ilgili faaliyetler titizlikle planlanacak ve döngü sürekli olarak yinelenmektedir. Stratejik planımızda yer alan ve 2021-2026 yılları arasında gerçekleştirilmesi hedeflenen toplam 5 faaliyet içerisinde her takvim yılında 1 faaliyet düzenlenmesi hedeflenmektedir.

Olgunluk Düzeyi: Merkezimiz tarafından belirlenen amacı gerçekleştirecek uygulama 2021 yılı için bulunmamakla birlikte ilerleyen dönemler için planlamalarımız bulunmaktadır.

B.2 Araştırma Geliştirme Faaliyetleri

Merkezimizin stratejik planında yer alan ve temel amaçlarımızın ikincisini oluşturduğu “Araştırma Geliştirme Faaliyetleri düzenleme” amacına ilişkin olarak 5 temel hedefimiz bulunmaktadır. Bu hedefler,

- Türkçenin farklı alanlardaki görünümünü araştırmak ve tanımlamak amacıyla araştırmalar ve uygulamalar yapmak,
- Farklı amaçlara hizmet edebilecek dil veri setleri ve derlemleri kurmak,
- Dilbilim yöntemi ve araçlarını kullanarak Türkçenin gerçek dil verisine dayanan yapı, biçim, işlev ve anlam örüntüleri saptamak,
- Dil verisinin sunduğu görünümü betimlemek,
- Daha ileri dilbilim çözümleri için temel veri setlerini oluşturmaktır.

Bu hedefleri gerçekleştirebilmek adına stratejik planımızda 2021-2026 aralığını kapsayacak biçimde yer alan toplam faaliyet sayısı ise 42’dir. “Araştırma-geliştirme faaliyetleri düzenlemek” amacına ilişkin merkezimizin faaliyetlerine oldukça yakın

zaman dilimi içerisinde başladığı gözönünde bulundurulduğundan 2021 yılı için hedef olarak belirlenen faaliyet sayımız görece az sayıdadır.

B.2.1 Türkçenin farklı alanlardaki görünümünü araştırmak ve tanımlamak amacıyla araştırmalar ve uygulamalar yapmak

2022 yılı itibariyle başlayacak ve her takvim yılında 1 kez gerçekleştirilmesi planlanan ve TÜDAM Ar-GE Birimi tarafından oluşturulacak çalışma konuları “bilimsel ve teknolojik çalışmalar yapılmasına yönelik teşvik ve destek mekanizmalarının geliştirilmesi ve elde edilen bilgilerin uygulamaya aktarılmasına yönelik proje önerilerinin ilgili birimlere sunulması” eylemleriyle yürütülecektir.

Bu bağlamda, ilgili hedefe ilişkin olarak PUKÖ döngüsü henüz tamamlanmıştır. 2022 yılı itibariyle başlayacak ilgili faaliyetler titizlikle planlanacak ve döngü sürekli olarak yineleneyecektir. Stratejik planımızda yer alan ve 2021-2026 yılları arasında gerçekleştirilmesi planlanan toplam 3 faaliyet içerisinde her iki takvim yılında en az 1 faaliyet düzenlenmesi hedeflenmektedir.

Olgunluk Düzeyi: Merkez tarafından belirlenen amacı gerçekleştirecek uygulama 2021 yılı için bulunmamakla birlikte ilerleyen dönemler için planlama bulunmaktadır.

B.2.2 Farklı amaçlara hizmet edebilecek dil veri setleri ve derlemleri kurmak

Merkezimizin stratejik planında yer alan ve temel amaçlarımızın ikincisini oluşturan “araştırma-geliştirme faaliyetleri düzenleme” başlığı altındaki bir diğer hedefi ise “Farklı amaçlara hizmet edebilecek dil veri setleri ve derlemleri kurmak”tır. 2021 yılı itibariyle başlayan ve her takvim yılında en az 2 faaliyetle hedeflerin gerçekleştirilmesi planlanmıştır.

Bu bağlamda hedefi gerçekleştirecek eylemler başlığı altında “Türkçenin dilbilimin farklı alanlarında çalışılmasına yönelik genel ve özel amaçlı dil derlemleri ve veri setleri oluşturmak” gelmektedir. 2021 yılı için “Ekonomi” alanında oluşturulan “Merkez Bankası” metinlerinden oluşan ve terim bankaları ve ekonomi sözlüklerinin oluşturulmasına katkı sağlayacak özel amaçlı bir derlem merkezimiz tarafından 2021 yılını kapsayacak biçimde oluşturulmuştur. İlerleyen yıllarda, bu derlemin veri setinin güncel bilgilerle genişletilmesi planlanmaktadır.

Bunun yanı sıra, “Ticaret ve Finans” alanlarında oluşturulan ve özellikle ülkemizin son dönemde yaşadığı ekonomik gelişmelere paralel olarak değişkenlik gösterdiği ön varsayılan sözcükleri betimlemeyi hedefleyen ve çevrimiçi gazetelerden derlem dilbilim yöntem ve ilkeleriyle elde edilen ve özel amaçlı derlemler oluşturulmuştur. Toplanan veriler telif hakkı niteliği taşıdığından kanıt olarak herhangi bir belge sunulmamakla birlikte gerekli izinlerin alınmasının ardından kamuoyu ile derlem arayüzleri aracılığıyla paylaşılabilir.

2022-2026 yılları arasında her takvim yılında sayısı en az 2 olmak üzere benzer derlemler ve veri setlerinin hazırlanmasına devam edilmesi ve 2021-2026 yılları arasındaki faaliyet sayısının 12’ye ulaşması hedeflenmektedir.

Olgunluk Düzeyi: Merkezimiz tarafından 2021 hedeflerine ulaşılmış olup, 2021-2026 yılları arasındaki faaliyet sayısının 12'ye ulaşması hedeflenmektedir.

B.2.3 Dilbilim yöntemi ve araçlarını kullanarak Türkçenin gerçek dil verisine dayanan yapı, biçim, işlev ve anlam örüntüleri saptamak

Merkezimizin stratejik planında yer alan ve temel amaçlarımızın ikincisini oluşturan “araştırma-geliştirme faaliyetleri düzenleme” başlığı altındaki bir diğer hedefi ise “Dilbilim yöntemi ve araçlarını kullanarak Türkçenin gerçek dil verisine dayanan yapı, biçim, işlev ve anlam örüntüleri saptamak”tır. 2021 yılı itibariyle başlayan ve her takvim yılında en az 2 faaliyetle hedeflerin gerçekleştirilmesi planlanmıştır.

Bu bağlamda hedefi gerçekleştirecek eylemler başlığı altında “Dilbilim yöntemi ve araçlarını kullanarak Türkçenin gerçek dil verisine dayanan yapı, biçim, işlev ve anlam örüntüleri saptamak” gelmektedir. “Bilimsel konferanslara bildiri ile sağlanacak katılım, akademik dergilere gönderilecek bilimsel makaleler, bilimsel kitaplara sunulacak kitap bölümleri” hedefi gerçekleştirecek eylemler başlığı altında tanımlanmıştır.

Merkezimizin yönetim kurulu üyelerince konferanslarda dilbilim yöntem ve ilkeleriyle hazırlanan ve sunulan çalışmalar, Toros Üniversitesi Yayınları dışındaki yayınevleri tarafından yayınlanan kitap bölümleri ile hedeflerimiz gerçekleştirilmiştir.

Olgunluk Düzeyi: Merkezimiz tarafından 2021 hedeflerine ulaşılmış olup, 2021-2026 yılları arasındaki faaliyet sayısının 12'ye ulaşması hedeflenmektedir.

Kanıt:

- [34. Ulusal Dilbilim Kurultayı Programı](#) - Ulusal Konferans sunumları
- [20. Uluslararası Türk Dilbilim Kurultayı](#) - Uluslararası Konferans sunumları
- [Anlambilimde Güncel Çalışmalar](#) - Ulusal Kitap Bölümleri

B.2.4 Dil verisinin sunduğu görünüşleri betimlemek

Merkezimizin stratejik planında yer alan ve temel amaçlarımızın ikincisini oluşturan “araştırma-geliştirme faaliyetleri düzenleme” başlığı altındaki dördüncü hedefi ise “Dil verisinin sunduğu görünüşleri betimlemek”tir. 2021 yılı itibariyle başlayan ve her takvim yılında en az 2 faaliyetle hedeflerin gerçekleştirilmesi planlanmıştır.

Bu bağlamda hedefi gerçekleştirecek eylemler başlığı altında “TÜDAM bünyesinde hazırlanacak kitap dizileri için bilimsel değerlendirme için araştırma makalelerini hazırlamak ve göndermek” yer almaktadır.

Merkezimizin yönetim kurulu üyelerince Toros Üniversitesi Yayınları bünyesinde hazırlanan “Derlem Dilbilim ve Sözcük Anlambilim” kitabına gönderilen kitap bölümleri ile hedeflerimiz gerçekleştirilmiştir.

Olgunluk Düzeyi: Merkezimiz tarafından 2021 hedeflerine ulaşılmış olup, 2021-2026 yılları arasındaki faaliyet sayısının 12'ye ulaşması hedeflenmektedir.

Kanıt:

[Derlem Dilbilim ve Sözcük Anlambilim Kitabı](#) - Ulusal Kitap Bölümü - 2 kitap bölümü

B.2.5 Daha ileri dilbilim çözümlenmeleri için temel veri setlerini oluşturmak

2022 yılı itibariyle başlayacak ve her takvim yılında 1 kez gerçekleştirilmesi planlanan ve TÜDAM Ar-GE Birimi tarafından oluşturulacak çalışma konuları “Bilimsel ve teknolojik çalışmalar yapılmasına yönelik teşvik ve destek mekanizmalarının geliştirilmesi ve elde edilen bilgilerin uygulamaya aktarılmasına yönelik proje önerilerinin ilgili birimlere sunulması” eylemleriyle yürütülecektir.

Merkezimizin stratejik planında yer alan ve temel amaçlarımızın ikincisini oluşturan araştırma-geliştirme faaliyetlerine ilişkin; merkezimizin faaliyetlerine oldukça yakın zaman diliminde başlamasına bağlı olarak 2021 yılı için hedef olarak belirlenen herhangi bir faaliyetimiz bulunmamaktadır.

Bu bağlamda, ilgili hedef ile ilişkili olarak PUKÖ döngüsü henüz tamamlanmıştır. 2022 yılı itibariyle başlayacak ilgili faaliyetler titizlikle planlanacak ve döngü sürekli olarak yineleneyecektir. Stratejik planımızda yer alan ve 2021-2026 yılları arasında gerçekleştirilmesi hedeflenen toplam 3 faaliyet içerisinde her iki takvim yılında en az 1 faaliyet düzenlenmesi hedeflenmektedir.

Olgunluk Düzeyi: Merkez tarafından belirlenen amacı gerçekleştirecek uygulama 2021 yılı için bulunmamakla birlikte ilerleyen dönemler için planlama bulunmaktadır.

B.3 Toplumsal Katkı

Merkezimizin stratejik planında yer alan ve temel amaçlarımızın üçüncü ve sonuncusunu oluşturan “Toplumsal Katkı” amacına ilişkin olarak 4 temel hedefimiz bulunmaktadır. Bu hedefler,

- Alanlar arası etkileşimi artırmak,
- Veri ve derlem çalışmalarını ulusal ve uluslararası düzeylerde diğer araştırmacılara ulaştırmak amacıyla süreli yayın yapmak,
- Araştırma merkezinin çalışmalarının sonuçlarını farklı kitap dizileri halinde yayınlamak, dilbilim alanında yapılan çalışmaları bir araya getirmek amacıyla ulusal ve uluslararası bilimsel toplantılar düzenlemek,
- Derlem dilbilim alanındaki çalışmaları geliştirmek amacıyla ulusal ve uluslararası iş birlikleri yapmak ve bu amaçla ortak projeler geliştirmektir.

Bu hedefleri gerçekleştirebilmek adına stratejik planımızda yer alan ve gerçekleştirilmesi hedeflenen toplam faaliyet sayısı ise 21’dir.

B.3.1 Alanlar arası etkileşimi artırmak

“Toplumsal katkı” amacına ilişkin merkezimizin ilk hedefi “Alanlar arası etkileşimi arttırmak”tır. 2021 yılı itibariyle başlayan ve her takvim yılında en az 1 faaliyetle hedeflerin gerçekleştirilmesi planlanmıştır.

Bu bağlamda, hedefi gerçekleştirecek eylemler başlığı altında “ulusal ve uluslararası bilim insanlarının katılımıyla Merkez Yönetmeliğinde tanımlanan amaçlar çerçevesinde bilimsel çalıştay, panel/seminer düzenleme faaliyetleri gerçekleştirmek” yer almaktadır. 2021 yılında TÜDAM tarafından düzenlenen 1 çalıştay bulunmaktadır. 2022-2026 yılları arasında ise her takvim yılında 1 kez olacak biçimde düzenlenecek bilimsel etkinliklerin sayısının arttırılması hedeflenmektedir.

Olgunluk Düzeyi: Merkezimiz tarafından 2021 hedeflerine ulaşılmış olup, 2021-2026 yılları arasındaki faaliyet sayısının 6’ya ulaşması hedeflenmektedir.

Kanıt:

[Derlem Temelli/Çıkışlı Çözümlemeler Çalıştayı Afifi](#)

B.3.2 Veri ve derlem çalışmalarını ulusal ve uluslararası düzeylerde diğer araştırmacılara ulaştırmak amacıyla süreli yayın yapmak

“Toplumsal katkı” amacına ilişkin merkezimizin ikinci hedefi ise “Veri ve derlem çalışmalarını ulusal ve uluslararası düzeylerde diğer araştırmacılara ulaştırmak amacıyla süreli yayın yapmak”tır. 2021 yılı itibariyle başlayan ve her takvim yılında en az 1 faaliyetle hedeflerin gerçekleştirilmesi planlanmıştır.

Bu bağlamda, hedefi gerçekleştirecek eylemler başlığı altında “Dilbilim ve derlem dilbilim çalışmalarıyla ilgili kitap serileri hazırlamak ve yayınlanması için üniversite yönetimine sunmak” yer almaktadır. 2021 yılında TÜDAM tarafından yayınlanan 1 ulusal kitap bulunmaktadır. 2022-2026 yılları arasında ise her takvim yılında olacak biçimde hazırlanacak kitap önerilerinin sayısının arttırılması hedeflenmektedir.

Olgunluk Düzeyi: Merkezimiz tarafından 2021 hedeflerine ulaşılmış olup, 2021-2026 yılları arasındaki faaliyet sayısının 6’ya ulaşması hedeflenmektedir.

Kanıt:

[Derlem Dilbilim ve Sözcük Anlambilim Kitabı](#) - Ulusal Kitap

B.3.3 Araştırma merkezinin çalışmalarının sonuçlarını farklı kitap dizileri halinde yayınlamak, dilbilim alanında yapılan çalışmaları bir araya getirmek amacıyla ulusal ve uluslararası bilimsel toplantılar düzenlemek

“Toplumsal katkı” amacına ilişkin merkezimizin üçüncü hedefi ise “Araştırma merkezinin çalışmalarının sonuçlarını farklı kitap dizileri halinde yayınlamak, dilbilim alanında yapılan çalışmaları bir araya getirmek amacıyla ulusal ve uluslararası bilimsel toplantılar düzenlemek”tir. 2021 yılı itibariyle başlayan ve her takvim yılında en az 1 faaliyetle hedeflerin gerçekleştirilmesi planlanmıştır.

Bu bağlamda, hedefi gerçekleştirecek eylemler başlığı altında “Dilbilim ve derlem dilbilim çalışmalarıyla ilgili kitap serileri hazırlamak ve yayınlanması için üniversite yönetimine sunmak” yer almaktadır. 2021 yılında TÜDAM tarafından yayınlanan 1 ulusal kitap bulunmaktadır. 2022-2026 yılları arasında ise her takvim yılında olacak biçimde hazırlanacak kitap önerilerinin sayısının arttırılması hedeflenmektedir.

Olgunluk Düzeyi: Merkezimiz tarafından 2021 hedeflerine ulaşılmış olup, 2021-2026 yılları arasındaki faaliyet sayısının 6'ya ulaşması hedeflenmektedir.

Kanıt:

[Derlem Dilbilim ve Sözcük Anlambilim Kitabı](#) - Ulusal Kitap

B.3.4 Derlem dilbilim alanındaki çalışmalarını geliştirmek amacıyla ulusal ve uluslararası işbirlikleri yapmak ve bu amaçla ortak projeler geliştirmek

“Toplumsal katkı” amacına ilişkin merkezimizin son hedefi ise “Derlem dilbilim alanındaki çalışmalarını geliştirmek amacıyla ulusal ve uluslararası işbirlikleri yapmak ve bu amaçla ortak projeler geliştirmek”tir. 2022 yılı itibariyle başlayan ve her iki takvim yılında en az 1 faaliyetle hedeflerin gerçekleştirilmesi planlanmıştır. Bu hedef doğrultusunda, toplam 3 faaliyet düzenlenmesi planlanmaktadır.

Bu bağlamda, hedefi gerçekleştirecek eylemler başlığı altında “Dilbilim ve derlem dilbilim alanlarında çalışmalar gerçekleştiren bilim insanlarıyla ortak temalı çalıştaylar düzenlemek ve çalıştayda sunulan çalışmaların geliştirilerek araştırma makalelerine dönüştürülmesiyle elde edilen çalışmalarla ilgili kitap serileri hazırlamak ve yayınlanması için üniversite yönetimine sunmak” yer almaktadır. 2021 yılında TÜDAM tarafından düzenlenen 1 çalıştay bulunmaktadır. İlgili çalıştay 24 Aralık 2021 tarihinde gerçekleştirilmiş olup, çalıştayda dilbilim ve derlem dilbilim alanlarında çalışmalar gerçekleştiren değerli bilim insanlarının katılımıyla “Derlem Temelli/Çıkışlı Çözümler” ortak temasıyla bilimsel bir etkinlik düzenlenmiştir. Merkezimizin stratejik planında 2021 yılına ilişkin herhangi bir faaliyet bulunmamasına rağmen, çalıştayda sunulan çalışmaların geliştirilerek araştırma makalelerine dönüştürülmesiyle ilgili kitap serilerinin oluşturulmasına başlanacak ve 2022 yılında basılı ve elektronik kitap olarak üniversitemiz yönetimine ve yayın kuruluna sunulacaktır.

Olgunluk Düzeyi: 2021 yılında faaliyet bulunmama ile birlikte Stratejik Planda 2022 yılı hedefleri içinde planlama yapılmıştır.

Kanıt:

[Derlem Temelli/Çıkışlı Çözümler Çalıştayı Afifi](#)

C. SONUÇ VE DEĞERLENDİRME

TÜDAM merkez yönetmeliğinin 14 Haziran 2020 tarih ve 31155 sayılı Resmî Gazete’de yayınlanmasıyla Toros Üniversitesi Rektörlüğü altında faaliyet gösteren bir uygulama ve araştırma merkezi olarak resmi statü kazanmıştır. 2021 yılı Haziran ayı itibariyle oluşturulan merkez stratejik planında belirlenen amaç ve hedefleriyle merkez faaliyetleri sistematik bir yapıya kavuşmuş olup, yürütülen tüm faaliyetler hazırlanan stratejik plana uygun olarak sürdürülmektedir.

TÜDAM 2021-2026 stratejik planını 2021 yılı Haziran ayında hazırlamış ve paydaşlarına [web sayfası](#) aracılığıyla duyurmuştur. Birim Kalite Komisyonumuz her ne kadar Stratejik Plan dönemi 2021-2026 yıllarını kapsayacak biçimde hazırlanmış olsa da 2021 yılı faaliyetlerini sonraki dönemlere hazırlık olarak değerlendirmektedir. Bu açıdan değerlendirildiğinde, 2021 yılında “Kalite Güvence Sisteminin oluşturulması, araştırma-geliştirme faaliyetlerinin gerçekleştirilmesi, ve toplumsal katkı” boyutunda merkezimiz tarafından bilimsel faaliyetler gerçekleştirilmiştir. TÜDAM, Stratejik Planındaki tüm faaliyetlerini oluşturulan Stratejik Plan dahilinde genç, dinamik, alanında uzman ve deneyimli, ulusal ve uluslararası alanda tanınan projelere ve proje çıktısı ürünlere sahip olan öğretim elemanlarıyla dilbilimin alt alanlarında ve disiplinler arası çalışmalarını başlatmaya başlayan bir araştırma merkezi gibi güçlü yönleriyle faaliyetlerini başarıyla sürdürmektedir.

2021 yılı Birim İç Değerlendirme Raporu kapsamında yukarıda verilen açıklamalar ve kanıtlar değerlendirilerek her bir faaliyetinin olgunlaşma düzeyi belirlenmeye çalışılmıştır. Bu bağlamda, güçlü ve iyileştirmeye açık yönlerimiz aşağıda özetlenmiştir.

Güçlü Yönler

- Genç, dinamik, alanında uzman ve deneyimli öğretim elemanlarına sahip olması,
- Ulusal ve Uluslararası alanda tanınan projelere ve proje çıktısı ürünlere sahip olması,
- Dilbilimin alt alanlarında ve disiplinler arası çalışmalarını başarıyla yürütebilmeleri,
- Ulusal ve uluslararası alanda tanınan bir araştırma merkezi potansiyeli taşıması,
- Üniversitemizin teknolojinin ve uzaktan yönetim süreçlerinin gereklerine uygun adımlar atıyor oluşu,
- Dış paydaşlarla uyumlu ulusal ilişkilere sahip olması,
- Birlikte ekip ruhuyla çalışabilme alışkanlığına sahip akademisyenlerin oluşu,
- 2021 yılında yürütülen faaliyetlerin 2022-2026 yılları arasında düzenlenmesi planlanan faaliyetler için önemli bir hazırlık sürecini taşımış olması,
- Toros Üniversitesi’nin ilgili birimlerinin merkezimize karşı geliştirdikleri olumlu tutum.

İyileştirmeye Açık Yönler

- Maddi ve akademik destek sağlanması konusunda yaşanan olumsuz tutumların ulusal ve uluslararası düzeyde gerçekleştirme potansiyeli taşıyan proje fikirlerinin önüne geçişi,
- Disiplinlerarası yapılacak çalışmalar için yeterli sayıda profesyonel işbirliklerinin olmayışından hareketle işbirliklerinin sayısındaki azlık,
- Merkezin kuruluşunun oldukça yeni oluşu ve pandemi dönemine denk gelmesi nedeniyle tanıtımın istenilen düzeyde olamayışı,
- Türkiye genelinde benzer faaliyetler yürütmekte olan merkez sayısının fazla oluşu,
- Ülkemizin içerisinde bulunduğu ekonomik koşullar,
- Dil araştırmaları ve derlem dilbilim çalışmalarının kurumsal boyutta farklı sektörlerde kullanımına ilişkin özel sektörün yeterince bilgi sahibi olmayışı
- Ulusal proje desteği konusunda dilbilim ve daha özelinde derlem dilbilim alanında projelerin yeterli önemi göremeyişi